

Sygn. akt III CSK 274/18

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z wniosku T. sp. z o.o. w K.
przy uczestnictwie J. W.
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 19 kwietnia 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 6 marca 2018 r., sygn. akt II Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca T. Sp. z o.o. w K. wskazała na konieczność wykładni przepisów prawnych w zakresie dotyczącym ustalenia momentu wejścia przez przedsiębiorstwo przesyłowe w posiadanie służebności gruntowej o treści służebności przesyłu. Powołała się również na istotne zagadnienie prawne, wyrażające się w pytaniu, czy dopuszczalne jest stwierdzenie zasiedzenia służebności na rzecz wnioskodawcy lub poprzednika prawnego wnioskodawcy, mimo że nie został on ściśle wskazany w *petitum* wniosku, jako podmiot, na rzecz którego miałyby nastąpić zasiedzenie.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa, przyczyna kasacyjna w postaci potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, że określony przepis lub zespół przepisów prawa, który ma zastosowanie w sprawie, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. m.in. postanowienia

Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, niepubl. i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.).

Powołanie się z kolei w skardze kasacyjnej na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, tak, aby jego rozstrzygnięcie mogło uzyskać ogólniejsze znaczenie, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen i możliwych wariantów interpretacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała uznać, by zachodziły przytoczone w nim przyczyny kasacyjne.

Potrzebę wykładni przepisów w zakresie chwili początkowej objęcia w posiadanie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu skarżąca łączyła z zarzutem, że Sąd Okręgowy błędnie przyjął, iż do wejścia w posiadanie służebności, a zarazem rozpoczęcia biegu terminu zasiedzenia doszło w chwili rozpoczęcia eksploatacji urządzeń. Sąd Okręgowy stanowiska takiego jednak nie wyraził, lecz – wskazując na różne możliwości oceny tego zagadnienia – ustalił, że w rozpoznawanej sprawie wnioskodawca nie wykazał, kiedy został zainicjowany proces budowlany w odniesieniu do spornej linii. Stwierdzenie to wiąże Sąd Najwyższy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) i wyklucza czynienie przez ten Sąd samodzielnych ustaleń, a tym samym uwzględnienie zawartych w skardze kasacyjnej twierdzeń, według których wszczęcie prac nastąpiło najpóźniej w dniu 2 lipca 1986 r. Konsekwencją tego stanu rzeczy jest to, że przedstawione przez pozwaną wątpliwości interpretacyjne nie mogły rzutować na wynik postępowania kasacyjnego. Na marginesie należało dostrzec, że skarżąca

w postępowaniu apelacyjnym nie zarzucała błędnego lub niepełnego ustalenia stanu faktycznego w zakresie momentu rozpoczęcia prac budowlanych na spornym odcinku linii.

Skutkiem wiążącego dla Sądu Najwyższego ustalenia, że skarżąca nie wykazała daty zainicjowania procesu budowlanego było również to, że bezprzedmiotowe z punktu widzenia wyniku postępowania kasacyjnego było sformułowane w skardze kasacyjnej zagadnienie prawne. Przedstawiony w nim problem mógłby mieć znaczenie tylko wtedy, gdyby w okolicznościach sprawy wykazano przesłanki nabycia prawa w drodze zasiedzenia. Jednocześnie trzeba zauważyć, że pytanie o stosowanie reguł przyjętych w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2015 r., III CZP 112/14, OSNC 2015, nr 11, poz. 127, w kontekście specyfiki służebności przesyłu i przekształceń, które były udziałem sektora przedsiębiorstw przesyłowych, zostało twierdząco rozstrzygnięte w judykaturze Sądu Najwyższego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2017 r., II CSK 16/17, niepubl. i z dnia 14 grudnia 2017 r., V CSK 135/17, niepubl., a także – odpowiednio – uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2017 r., III CZP 49/17, OSNC 2018, nr 7-8, poz. 71).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.